

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemnik velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemnik velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnine prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petiti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 123.

V Ljubljani, v soboto 31. maja 1890.

Letnik XVIII.

Vabilo na naročbo.

S 1. junijem prične se nova naročba na

„SLOVENCA“,

h kateri najljubšeje vabi

opravništvo.

Cena naročnine razvidi se na glavi lista, a na naročnike, ki se oglašajo, pa ne določajo naročnine, se ne ozira.

Dvorni svetovalec Lienbacher.

Takozvana „schärfere Tonart“ nemških konservativcev ima le malo listov na razpolaganje, zato pa se tem pridneje poslužuje vnanjih nemških listov, v katerih vedno jedno trobi. Tu tožijo nestrpni gospodje o „hiranji konservatizma“, o propadu katoliškega življenja in o vedno rastoči veljavi liberalcev. Ne moremo presoditi, koliko je na tem resnice, a to vémo, da ravno glasila te frakcije stvar večkrat pretiravajo ter kažejo v najslabši luči, da bi s tem delala sitnost in zapreke neljubim osebam. Tak list so tudi „Politische Fragmente“, glasilo dvornega svetovalca Lienbacherja. In tega lista zadnja (21.) številka bila je vir našemu tovarišu v Gospodskih ulicah, ko je v četrtek v političnem razgledu razlagal svojim čitateljem, kako v planinskih deželah propada konservatizem, ker tam prodira prepričanje, da nema duhovščina odločevati v vseh vprašanjih.

Kdo se ne spominja famoznega članka „Lienbacher z oteklo glavo“? Tedaj je bil ta mož strašilo, nesreča, rogovilež — a danes je mož, na katerega se ozirajo planinske dežele kot rešitelja, naši radi-

kaleci pa kot stenoloma, ki bode delal gaz mladobeski armadi. Prosit!

Mi nismo nikdar mogli gojiti simpatij do gosp. Lienbacherja. Njegova nestrpnost in hipernemško čustvo njegovo sta nas navdajala vedno z nezaupanjem, ki se je naposled pokazalo kot popolnoma opravičeno. V svojem glasilu vedno kriči nad nemškimi konservativnimi poslanci, da ničesa ne dosežejo, ker so prepopustljivi nasproti vladi in ostali večini; a sam pa vedno le razdira lastno stranko ter dela pot liberalcem. Dne 4. t. m. pa je Lienbacher pokazal se tacega, kakega smo si vedno mislili. Sklical je namreč v Solnogradu do 30 nemških mož, ki naj bi pričeli priprave za deželno-zborske volitve. V tej družbi pa so odločni liberalci, konservativci in „bauernbundarji“. Izdali so volitven oklic in razposlali po deželi. V tem oklicu naglašajo vrednost avtonomije, neodvisnost poslancev nasproti vladi in hvalijo Lienbacherja kot najboljšega voditelja. Najpomembnejši pa je odstavek, ki radikalcem najbolj ugaja in se glasi: „Hočemo, da naši poslanci v vprašanjih, ki se tičejo vere in morale, postopajo v sporazumljenju s škofi, v družih pa popolnoma samostojno; tisti, ki trdijo, da so tudi v vseh političnih in strankarskih vprašanjih škofje merodajni, silijo jih na stališče, ki se ne strinja z njihovim visokim poklicem, in hočejo konservativno ljudsko stranko narediti za čisto klerikalno.“

To je torej duh, ki vodi Lienbacherja. Zvezal se je z odločnimi nasprotniki vere, da bi odrinil zastopnike katoliško-konservativnih idej. Tako početje je vredno Herostrata, ki si hoče svoje ime zapisati v zgodovino avstrijske politike, toda spomin na to ime ne bode blag. Čudimo se, da so kar čez noč naši radikali zaljubili se v tega čudaka, katerega so pred nedavnim časom razglasili kot prototip katoliškega nazadnjaka.

Lienbacher je že davno lezel na liberalno stran, ker je tam pričakoval zadoščenja svoji častiželjnosti.

Nedavno je v državnem zboru govoril v imenu liberalcev, ki so mu ploskali in ga v zahvalo izvolili v delegacije, in sedaj je kot liberalni vodja nastopil proti bivšim svojim konservativnim tovarišem.

Zato vpraša opravičeno „Grazer Volksblatt“: Ali smo le katoliki, in ne tudi Avstrijci? Ali vse nič ni vredno, kar se je zgodilo pod sedanjo vlado? Ali naj bodemo zopet mučeniki pod sedanjo vlado? Ali naj pristaši manšterstva rešijo socialno vprašanje? Ali naj zopet vsplamti staro sovraštvo med avstrijskimi narodi?

Ta vprašanja stavimo tudi mi našim radikalcem v premislek, ki tako srčno želé zopet liberalno vlado. Zapomnijo naj si to: Ako razpade sedanja državnozborna večina, kakoršna je, pridejo gotovo na krmilo levičarji. Ž njimi pa se bodo povrnili časi, ki so najžalostnejši bili za narod slovenski. Ali morda od Mladočehov pričakujete rešitve in zlate bodočnosti? Sama nasprotja, in nič, nego nasprotja!

Svatbeni dar.

V širši naši domovini, v avstrijskem cesarstvu, ni moč trditi, da so obstoječe razmere preveč vesele, in pogled bistrega opazovalca večkrat skalé vsakoršne nepristojnosti; vzlic temu pojavljajo se na obzorji cesarstva našega tu in tam svetli žarki, za katere nas mogó zavidati marsikake druge države.

Taka povsem tolažilna in v naši dobi socialnega izrodka dvojno dragocena svetla stran je globoko vkoreninjena lojalnost vseh avstrijskih narodov do presvetlega vladarskega rodú. Baš te dni opazamo zopet sijajne dokaze ljudske udanosti v mnogobrojnih pripravah in v nebrojnih dobrotah činih, koje prirejajo občine, društva in posamezniki povodom poroke cesarske princesinje nadvojvodinje Marije Valerije, da ustrežejo intencijam plemenitega vladarja.

LISTEK.

Kritiška pisma.

XXV.

Ko so pred tedni in dnevi na Dunaji zborovali češki in nemški politiki, ki so hoteli za durmi uničiti zgodovinsko slovansko in nemško neslogo, bali so se tudi pri nas mnogi, da zavlada med nami dolgočasna politična jednoličnost in se bodo radi tega podražile ostroge posameznih naših političnih voditeljev. Mnogo jih je namreč med nami, katerim se zdé časniki dolgočasni, ako ne najdejo v njih najostudnejših osebnih napadov in se ne lasajo časnikarski sotrudniki.

Naj potrpe ti prijatelji političnih bojev, kajti ravno sedaj odmeva vedno bolj v „zgodovinskem“ češkem deželnem zboru mnogim nerazumljivo češko-nemško vprašanje. Dočakati utegnejo, da bodo tudi med Muro in Adrijo odmevali glasovi naših Riegrov in Gregrov, Knocev in Plenerjev. In to se bode zgodilo enim na žalost, drugim na veselje, ako se ne izpolnijo goreče želje naših domačih nasprotnikov, ki prosijo gorečih jezikov na pomoč svojim hripavim grlom v boju proti mračnjakom, ki še vedno ne čutijo politične melanholije.

Tudi jaz privoščim goreč jezik vzdihajočemu radikalnemu nedeljskemu listkarju, da se izpolni njegova želja in nebo usliši njega obupno prošnjo; on potrebuje namreč za svoje tužno delo vzvišene pomoči, ali pa vsaj radikalne kontrole svojih duševnih jerobov.

A bojim se, da bode brezvspešna spokorna binkoštna lamentacija, dokler si ljubeznjivi naši nasprotniki ne preskrbé košate brezove metle ter ž njo očistijo zrak za višjo pomoč, ki naj jim očisti črnilo in ostrže peresa. Priporočil bi jim za sodelavca onega gospoda, ki po kavarnah v nekem listu debelo podčrtuje znana imena in dostavlja neslane opazke. Ta bi že v tiskarni lahko opravljal to otročje delo, in tako bi vsak čitatelj „Naroda“ in „Brusa“ takoj zapazil mastno tiskano „hauer-je“.

Bodoča sveža ljubljanska voda ohladila bode brez dvoma mnoge narodnjake, ker imajo tuje in večje trdke mnogo več zaslug in zaslужka pri vpeklavi, kakor naše domače in narodne, katerih edina napaka je, da si hočejo tudi nekaj zaslužiti pri domačih podjetjih, za katera tudi donajajo svoje prispevke.

Naravno je torej, da se je sukala v predzadnji seji mestnega zbora precéj „mednarodna“ debata o vprašanji, ali naj se privoščí našim domačim obrtnikom vsaj vrtnanje nemških vodovodnih cevi. To vprašanje je najbolje rešil neki volilec družega raz-

reda, ki je hvalil géslo: „Do ut des“. No, vse pride na dan, edini slavní kompromis narodnih poslancev leži nekje v prahu pod kopico aktov. Morda se ga sramujejo oni, ki so ga najbolj želeli, sicer bi ga bili že razobesili po oglih. To mora biti zanimiva listina, ki je gotovo zapečaćena s sedmimi pečati. Pisatelj slovenske politične zgodovine jo bode že spravil na dan ter dal natisniti s cirilico, da je vsakdo ne bode znal čitati.

Zadnja skušnja iz mestnega zbora nas uči, da ne smemo obupavati, ako se počasi razvija naša narodna obrt. Kako neprijetno bi tudi bilo pri marsikateri oddaji del, ko bi se oglasile tudi mogočne domače trdke z višjimi ponudbami za cel vinar, kakor tuji tekmovalci, o katerih mnogi trdijo neopravičeno, da se debelé ob naši narodni tlaki v delarnicah.

Sedaj naj še trdi kdo, da narodnost ni večkrat kožuh, kakeršne nosijo naši sosede onkraj Sotle, v deželi dolgih brk in magnatskih ostrog. Dokler namreč pljuska valovi volitvenega gibanja, tako dolgo je ta kožuh na lice; ko pa kandidat sedi na konju, obrne kožuh narobe.

Tako se menjavata solnčna in senčna stran na svetu. Tudi to mora menda biti. Ko bi solnca ne bilo, ne poznali bi sence; zaradi — prijetne razlike pa sta potrebna oba.

Psevdonim.

Ko je slavil ljubljeni naš cesar štiridesetletnico svojega vladanja, tedaj je odklonil vse slavnosti in hrumne pojave lojalnih čutov; dobro njegovo srce je želelo, naj se narodi rajši spominjajo revščine in bēde, in da se v trajni spomin založé dobrotelne ustanove, ki naj bodo še v poznih časih vir obilnih dobrotelnih dejanj za potomce.

In tako se je tudi zgodilo po želji Nj. Veličanstva; nad sedemnajst milijonov goldinarjev nabralo se je samo v zapadni polovici našega cesarstva v darovih in ustanovah za dobrotelne namene. Ljubljeni vladar sam pa je bival istega dne v zatišji na obalah adrijskega morja; in s tem se je zaprečilo vsem javnim proslavljujočim izjavam, s kojimi je hotela udana misel občanstva dokazati svojo lojalnost. Čudili so se tedaj nekateri, da se je tako pomenljivi jubilej v Avstriji vršil prethi in mirno. Toda cesarjeva želja se je s tem spoštovala, in za nekaj tednov pozneje spoznal je ves svet, kako plemenito je mislil vladar, izražujoč željo, jubilej Njegovega vladanja bodi proslavljen povsem po blagotvornih činih. Žaloigra na mayerlinškem gradu je globoko upognila ljubljene cesarja, koji je izgubil sina in naslednika, in je bila tedaj jako bolestni udarec za vse avstrijske narode.

Toda bil je tudi „memento“ za vso našo časovno smer, ki povsem smatra v razkošji sveta — cilj življenja. Toda čas zaceli vse rane, in spomin na strašni, tajnopolni dogodjaj mineva v mislih vseh, ter se polagoma umika v ozadje, da učini prostor veselejšim pojavom.

Skoro zaori veseli svatbeni roj in visoka poročena bodeta vzbujala misli vseh lojalnih podanikov. Najmlajša dična hčerka vladarjeva, nadvojvodinja Valerija, podala bode v nekoliko tednih v Ištu, v pravcatem Tuskulu našega cesarskega rodu, roko svojo ljubljenu možu v zakonsko zvezo in vsprejela blagoslov sv. cerkve.

Čestitajoč poročencema, strinjajo se narodi avstrijski v svojih voščilih in se iskreno zanimajo za vse dogodjaje vladarjeve rodbine. Kakor so lani ž njo delili sožalje in bolest, — tako tudi tekmujejo, da postane spomin na to dinastično slavnost bodrilo dobrotelnih činov, — trajni in dostojni spomin. Občine, korporacije in društva v istini skušajo jedna drugo prekositi z dobrimi deli; med njimi nahajate se tudi naše stolno mesto in kranjska hranilnica. Mi čislamo take darove, ki so pojavi zvestih podanikov, strinjajoči se z intencijami ljubljene vladarja in proseči poročencema blagoslova iz nebes.

Toda narodi bi svojemu vladarju dobre volje prinesli lahko še večji dar v žrtev. Ta zaželeni dar, ki bi potolažil očetovsko vladarjevo srce še najbolj, in s kojim bi se tudi naši državi povsem ustreglo, je — notranji mir, kojega tako zelo treba Avstriji, da bi narodi istotako, kakor dinastija, postali srečni.

In kakor na Češkem nastaje zblizanje narodov in strank istina, treba se lotiti tudi v slovenskih pokrajinah odkritosrčne poravnave in sprave, da se doseže popolno zadovoljstvo; a tudi poravnava v socialnem oziru. Pri dobri volji, bodisi gori ali doli, se dá mnogo izvršiti in premagati mnogo ovir.

Da bi se te dni zasadila dobra volja v srea vseh, in da bi vsi činitelji v državi, vsak po svoji moči, trudili se pred prestol v častni dan dične hčerke ljubljene cesarja in vladarja položiti najkrasnejši in najdražji dar, — ta je narodnostni, verski, gospodarski in politični mir!

Iz Hrvatske.

(Izviran dopis.)

Že lani je sklenilo hrvatsko gospodarsko društvo v Zagrebu, da želi praznovati petdesetletnico svojega obstanka ter pri tej priložnosti prirediti gospodarsko izložbo. Ker društvo samo nima dovolj sredstev, da izvede svojo koristno namero, obrnilo se je na visoko vladu ter na hrvatski sabor, da dobi za svoje podjetje potrebno podporo. Te dni je naša vlada povoljno rešila to vprašanje ter s tem dala društvu priliko, da more pokazati, koliko je ono v petdesetih letih svojega obstanka napredovalo ter faktično s svojim delom vspelo. V tej izložbi bodo sodelovale vse podružnice, katerih ima do zdaj društvo že čez petdeset. Tako bode zastopana vsa Hrvatska, pa tudi velik del Slavonije po gospodarskem društvu zagrebskem v tej izložbi, četudi se ne bo zvala deželna izložba. Odbor, ki je že izbran za prireditev, je pozval tudi slavonsko gospodarsko društvo, da se pridruži tej izložbi, bodisi že kot

samostalno ali pa v zvezi z zagrebskim društvom. Poslednje društvo je obdržalo svojo izložbo minulo leto, ter sem že takrat opisal neki čudni namen naše vlade, da hoče deliti zemljo tudi v gospodarskem pogledu, pa da se s tem goje še bolj separatne ideje med Slavonijo in Hrvatsko. Dokaz temu je tudi bodoča izložba, ki ima biti le izložba zagrebskega gospodarskega društva, ne pa obeh kraljevin. Vendar pa se pri vsem tem veselimo, da pride sploh do izložbe, katere nismo imeli od leta 1864. Četudi se je Hrvatska takrat začela še-le razvijati v gospodarskem pogledu, pa vendar tedanja izložba nji ni bila na sramoto, temveč je ona zunanjemu svetu odkrila bogastvo naših prirodnih, katerim so se tuje čudili, a Hrvate pa opozorila, kaj bi se moralo storiti, da morejo v gospodarstvu napredovati. Od leta 1864. pa se je mnogo tega premenilo. Hrvatska je dobila namreč med tem svojo avtonomno vladu, ki je začela skrbeti bolj, nego poprejšnje vlade za razvitek gospodarstva. Da kmečko prebivalstvo dobi več veselja za umno gospodarstvo, uvela je vlada sostav podpore in koristnih gospodarskih investicij. V deželni proračun so so uvrstile vsako leto precejšnje svote za investicije in podpore gospodarstvu. To je mnogo koristilo. Gospodarsko združevanje se je razvilo jako hitro. Gospodarsko društvo, ki je spočetka imelo dolgo časa okoli deset podružnic, ima jih zdaj že čez 50, od katerih so nekatere prav delavne. Celó v krajini, kjer je militarizem vsako združevanje celó v gospodarske svrhe zadušil, začelo se je zdaj prav pridno delati, samo da se nadomesti ono, kar se je poprej zaradi tuje nemarnosti popuščalo. Povsod tedaj se opaža neko veselje za napredkom v gospodarskem pogledu, četudi ne z najboljšim vspehom, kar imamo pa zapisati kot krivdo le našemu sedanjemu politično-gospodarskemu odnosu nasproti Ogerski ter premali denarni podpori za koristne investicije, ki spadajo pa na skupno državno upravo, o čemur sem že večkrat poročal.

Upamo pa, da se bode na bodoči jubilarni izložbi pokazalo, da se je začelo sostavno delati na polju našega gospodarstva, in da smo od leta 1864. vsekako napredovali. Ta izložba pa ni samo koristna, nego tudi potrebna, kajti po njej se bode moglo soditi, koliko smo v 27 letih napredovali, posebno v zadnjem času, odkar se vse bolj zanima za gospodarski napredek. Želelo se je od ene strani, da bi na tej izložbi bila zastopana tudi naša industrija, ali deželna podpora je tako skromna, da bode zadostovalo komaj za gospodarsko izložbo; z druge strani pa je naša industrija še-le v razvitku ter se gotovo ne bi sijajno obnesla. Najpametneje je tedaj, da ostane pri sami gospodarski izložbi, da se ž njo ob enem proslavi 50letnica obstanka gospodarskega društva.

Priprave za izložbo so se že začele ter je glavni odbor izbran in 19. t. m. se je v seji odločilo, katere stroke gospodarstva in kako imajo biti zastopane na izložbi. Da se zanimanje za to podjetje še bolj razširi, pozvanih je po predlogu eksekutivnega odbora mnogo vlastelinov samih ali pa upraviteljev večjih posestev v odbor, kar je gotovo praktično, kajti ti možje bodo mogli krasnih proizvodov svojega dela poslati na izložbo. Bog daj srečo in blagoslov!

Politični pregled.

V Ljubljani, 31. maja.

Notranje dežele.

Radikalni terorizem. Radikalci so si menda povsod med omikanimi narodi enaki z ozirom na sredstva, katera uporabljajo proti svojim političnim nasprotnikom. Pristaši svojih šefov pošiljajo brezimna pisma, v katerih preté svojim neprijateljem z raznimi izmišljenimi stvarmi, katere hočejo objaviti v šaljivih in družnih listih. To praktikujejo ti mameluki pri nas na Slovenskem, enako postopajo te vrste ljudje tudi na Češkem že dlje časa; s Češkega se je gotovo ta nesramna agitacija prenesla tudi na Kranjsko. Tako dobiva dr. Rieger pretilna pisma, da ga bodo ustrelili kot . . . , ako se uresniči češko-nemška sprava. Nekateri staročeski poslanci si ne upajo na ulice, ker jih javno zasmehujejo. Ali je to oni napredek, ona omika, s katero se radikalci tako radi ponašajo?! To je surovost, ki se sama obsoja.

Češko-nemška sprava. „Moravska Orlice“ stavi vprašanje, ali se bode uresničila češko-nemška sprava ter odgovarja ob jednom: „Ako vlada ne dá zagotovila, da se načelo enakopravnosti ne bode žalilo, ne bo se posrečila sprava. Ako pa to stori,

upamo, da se sprava uresniči nazvala velikim težavam. Nemški poslanci lahko zahtevajo s svojega stališča, kar želé za svojo narodnost, a pravice nimajo zahtevati, kaj naj se češkemu narodu podeli, kaj pa odreče. Pravice nimajo ugovarjati, ako hoče vlada izvršiti § 19. državnih osnovnih postav, ki zagotavlja enakopravnost vseh jezikov in narodnostij. Na katerem stališču je vlada, tega ne vemo, pač pa vemo, da je od tega odvisna sprava. — Dr. Rieger se je izjavil, da niso vsi člani deželnega zbora moralno zavezani, glasovati za vse točke sprave kot celoto, temveč le oni, ki so se vdeležili obravnave na Dunaji. „N. Fr. Pr.“ očita dr. Riegru to izjavo, češ, da morajo vsi člani to potrditi, kar so podpisali njihovi voditelji. „Politik“ pa odgovarja, da je to zmota. Pri obravnavah na Dunaji so se namreč določila le načela, po katerih naj vlada izdelá predloge. Vsled tega pa ima vsak poslanec pravico presojudati, ali se predloge povsem strinjajo z načeli nepristranske sprave.

Vnanje države.

Francija. „Petit Journal“ prinaša pogovor s knezom Bismarckom, ki se je ostro izrazil o cesarji Viljemu in nemški politiki. Razmere med bivšim nemškim kancelarjem in cesarjem Viljemom se vtegnejo še bolj napeti. — V zbornici je odgovoril Freycinet na vprašanje o organizovanji naselbinske armade, da sostavlja vlada zistem, ki bo zavaroval prekmorsko armado, ne da bi pri tem trpeli interesi mobilizovanja. — Tudi letos so romali komuniste s poslancem Dumayjem in mnogimi občinskimi svetniki na pokopališče Pierre-Lachaise, kjer je pokopanih največ v krvavem tednu palih bojevalec komune. Tu so položili več vencev in imeli navadne revolucijske govore. Policija ni posegla vmes, kakor tudi druga leta ne in vse je minilo brez najmanjšega kaljenja miru. Popoldne pa je prišlo do prepira, ravsa in kavsá med to in protiboulangistiško stranko. — To romanje se vrši že devetnajst let vsako leto v takimenovanem „krvavem tednu“. Letos so romali ravno na binkošno nedeljo. Hvala Bogu, da se pri nas ne vrše take neumnosti.

Rusija. Povodom poročila v „Times“, da snuje Rusija nove načrte o balkanskem polotoku in da je potovanje črnogorskega kneza v Rusijo v zvezi z novimi prekucijami v Bolgariji, pišejo „Mosk. Vedomosti“: „Posebne bistrumnosti pač ni treba, da se ugane, kaj nameravajo take izmišljotine: z obrekovanjem očrtni Rusijo pred prijaznimi in sovražnimi državami in s tem škodovati kolikor mogoče mejnarodnemu položaju Rusije. Tako je! Nevzdržni, gorostasni povzdigi naše domovine vznemirja zmerom in povsod naše zavidne sovražnike ter mračí njih duh in njih vest. Ali pa bi bilo mogoče, da bi s temi svojimi sredstvi, katerih se tako pridno poslužujejo, hoteli predrugačiti položaj Rusije? Moč ruske države je dandanes tolika, da čutijo vse evropske države, kako potrebno jim je prijateljstvo ogromne Rusije, in ker je Rusija še le v prvem razvitku ter bode v teku časa vzrasla do orjaške moči, rastle bodo tudi prijateljske razmere družih držav do Rusije v isti meri. Moč Rusije je pa osnovana na svoji popolni samostojnosti v obsegu mejnarodnih razmer; samostojnosti, katero je najvišji poglavar širne Rusije tako trdno osnoval ter jo toliko modro brani. Z vsemi hoče živeti v miru, ne potrebuje nikake vezi z drugimi državami, in svoje prijateljstvo in naklonjenost svojo bode izkazala le onemu, ki bode pospeševal njene zmotre. Te zmotre je določila božja previdnost, izpremeniti se ne morejo in škodovali ne bodo nikomur. Zadnja poskušnja, da bi se Rusija z Nemčijo sporazumela, ni obrodila dobrega sadu, in pa saj tudi ni najmanjšega vzroka, da bi se napravilo sporazumenje. Ravno nasproti, približevanje k Franciji je bilo mnogo vspešnejše, kajti s tem se je provzročilo evropsko ravnotežje, katero še najbolj jamči za mejnarodni mir, in katero bode konečno srečno rešilo vsa mejnarodna vprašanja. Da se ruski časniki zadnji čas s tem mnogo manj pečajo, kakor so se nekdanj, godi se to pred vsem zato, ker je v tem oziru vse dobro in varno. Mejnarodni položaj je, hvala miroljubnosti ruske države, posebno dandanašnji, k sreči tak, da ga ne morejo motiti nobene še tako umetno spletene izmišljotine.“ — Gotovo se res čez Rusijo mnogo več govori in piše, kakor čez vse druge evropske države. Rusiji sovražni listi poberó kje kako laž in potem jo povečano trosijo širom političnih krogov. Omenimo naj n. pr. le zadnjih dijaških in v zapadnih provincijah kmetijskih nemirov, koliko je bilo pri tem izmišljenega. S kako črnimi očmi so gledali Rusije sovražniki te čisto vsakdanje dogodke, ki so bili sicer brez vse političke nevarnosti.

Nemčija. Novi pasovski škof je izdal po svoji škofiji razglas na duhovnike, v katerem se stavijo na povelje Sv. Stola dušnim pastirjem naslednja vprašanja: 1. Koliko mešanib porok med katoliki in nekatoliki ali nekristijani se je zvršilo v zadnjih desetih letih v dotičnih župnijah in sicer koliko s spregledom in koliko brez spregleda apostolskega Stola? 2. Ali se izpolnjujejo pri zakonskih, poročenih s spregledom apostolskega Stola, dane obljube in pri kolikih se niso izpolnjevale; posebno koliko katoliških soprogov je prelomilo obljubo, da bodo vzgajali svoje otroke v katoliški veri, in koliko

(Dalje v prilogi.)

jih je prišlo celó ob sveto vero? 3. V kateri veri se krstijo in vzgajajo otroci onih starišev, ki so različnega veroizpovedanja, poročeni brez spregleda apostolskega Stola? Koliko zakonskih katoliškega veroizpovedanja v zakonu z drugoverniki je ohranilo svojo sv. vero in koliko jih je odpadlo od katoliške cerkve? Koliko šteje vsaka župnija katolikov, nekatolikov, nekrščencev ali nekristijanov? — Kakor se razvidi iz vprašanj, izvršila se ne bo nikaka izpremembra gledé na mešanoverske zakone, temveč namerava se le natančen statistički pregled. Vkljub temu pa so vzrasli liberalni listi v svoji protiverski jezi proti tem vprašanjem ter trdijo, da sv. cerkev s tem ne doseže, kar namerava, pač pa, da si bo odtočila mnogo svojih privrčencev. Tako je! Ko bi se godilo po volji liberalnih listov, imela bi sveta cerkev že zdavno zvezane roke. A hvala Bogu, da so to le slabotne morske pene ob večnotrdno skalo sv. cerkve.

Anglija. Dillon, O'Brien in drugi irski poslanci so skušali pretekle nedeljo vkljub policijski prepovedi razglas v Tipperaryju objaviti. Močno številna policija jim je zabranila objavo. Demonstrantje so metali svinčene cevi z razstrelivom in kamenje na redarstvo, kateremu se pa je posrečilo razpršiti razburjeno množico. Več ljudi je telesno poškodovanih, policija je bila neoborožena. Enaki prizori so se vršili v Cashlu, kjer sta Dillon in O'Brien vkljub prepovedi vlade zbrala zbor liguistov. Ko je hotela policija vmes poseči, prišlo je do prepira.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 28. maja. Kakor morska kača vleče se že vprašanje o našem deželnem gledališču. Dolgo časa debatiralo se je o prostoru, kje naj bi se zidalo; naposled odločili so se za cesarja Josipa trg, za najlepši trg, katerega ima mestna občina; tu naj bi stalo gledališče, na prostoru, katerega za novo mestno šolo mestni zbor ni hotel dati, češ, najlepšega prostora ne moremo za šolo dati; a za gledališče ga je mestni zbor velikodušno odstopil. In res bilo bi se gledališče na tem trgu zidalo, da ni merodajen faktor posegel vmes ter z razlogi, na katere poprej nikdo mislil ni ali pa misliti ni hotel, jasno dokazal, da na cesarja Josipa trgu gledališče stati ne more in tudi stati ne sme. Zdaj so jeli iskati drugje, in res našli so prostor in sicer Mayerjev vrt; tu naj bi stalo gledališče. Ne bomo se spuščali v to, če je sploh mogoče tam zidati gledališče, ki mora pod odrom vsaj šest metrov globokine imeti, tedaj v zemlji, kjer se dva metra globoko že voda prikaže. Poudarjati hočemo pred vsem, da se zdaj od mestne občine ljubljanske zahteva trideset tisoč prispevka. Kakor se je nam od kompetentne strani pripovedovalo, že v klubovi seji mestnega zbora niso mogli priti do sklepa, da naj mestna občina dodá za gledališče omenjeno svoto. Ne čudimo se gospodom mestnim odbornikom, ki se temu protivijo; kajti prav umljivo nam je, da se mestni odbornik, ki se le kolikaj ozira na davkoplačevalce, ne more odločiti za to darilo. Sili se nam pri tem vprašanje, ali je naša občina res tako imovita, da tako brezskrbno lahko iz svojega žepa dá 30.000 gld.? Ali mestna občina še nima dovolj dolga? Ako hoče to svoto dati, mora si jo izposoditi ter od nje obresti plačevati, drugzega vira v pokritje tega izdatka nima. Ako se bo tako postopalo, zabredla bo občina tako v dolgove, da ji ne bo mogoče leta in leta se jih iznebiti; še naši potomci bodo britko čutili velikodušnost našega mestnega zbora.

Konečno si pa dovoljujemo vprašanje, ali je gledališče v Ljubljani res neobhodno potrebno ali ne? Mi pravimo da ne, to nas skušnja uči. Še staro gledališče bilo je tako slabo obiskovano, da noben vodja ni mogel shajati brez podpore od posebnega v to svrhu sestavljenega odbora, ki je po mestu novce nabiral in jih mnogokrat prav težko skupaj spravil. Naše mesto nima stalnega gledališkega občinstva; ako se je predstavljala prvokrat nova igra, opereta ali opera, bilo je gledališče za silo polno, a pri drugi, tretji predstavi bilo je že na pol prazno. Še posestniki lož, katere je vendar treba šteti med imovitejše, niso redno hodili v gledališče, dasitudi jim je bilo plačati le borno vstopnino; nasprotno, še prodajali so svoje lože za par goldinarjev, tedaj še tu na to gledali, da so drugi dan dobili za ložo toliko, kolikor so morebiti prejšnji dan izdali za vstopnino. Pri taci razmerah tedaj ni na to misliti, da bi gledališče moglo obstati; par tednov bi občinstvo morebiti iz gole radovednosti hodilo noter, a potem igralo bi se pred praz-

nimi sedeži. Tudi tega ne moremo priznati, da bi za dramatično društvo gledališče bilo potrebno; kajti kakor smo se mnogokrat prepričali, še čitalnična dvorana ni bila vedno polna, mnogokrat bile so predstave prav slabo obiskovane, dasitudi so se dajale lepe igre in se je izborna predstavljalo. Nemci so pa tudi dokazali, da niti kazinskega salona ne napolnijo; tako malo so se zanimali za svoje gledališke predstave, da so se igralci naveličali igrati v praznem salonu ter pobrali svoja kopita in odišli. Zanimanje za gledališče je tedaj od vseh strani tako neznančno bilo in bo tudi v prihodnje, da z mirno vestjo lahko rečemo: V Ljubljani ni treba gledališča, ker ljubljansko občinstvo v sedanjih slabih razmerah tudi ne more dejansko dokazati, da mu je gledališče neobhodno potrebno.

Ali gospóda ne misli nikdar zgraditi „Národnega Doma“? Čemu pa bode ta zgradba? „Sokol“ se je brani, „Matica“ ima svojo hišo itd. Ali ne bi zadoščalo našim razmeram, da se v „Národnem Domu“ za slovenske predstave priredi primeren oder? Moje in marsikoga prepričanje je, da bi bil „Národní Dom“ najprimernejši prostor za slovenske predstave. V ta namen bi tudi dežela lahko dovolila izdatno svoto za „Národní Dom“ od zaklada, ki je namenjen za gledališče. Kaj pa Nemci? No, ti imajo svojo kazino, pripravljajo svojo „tonhalle“, kjer tudi lahko prirejajo predstave.

Sploh pa ne moremo umeti, zakaj nekateri gospodje tako tišče v gledališče, češ, to nam bode ognjišče čistega jezika itd. Nikoli, gospóda, ravno narobe! Ako bodo nemške in slovenske predstave pod jedno streho, obiskovale bodo mnoge národne dame rajše nemške nego slovenske. Saj jih poznamo; izvzeti moramo k večjemu deset národnih dam. Deželno gledališče, kjerkoli bode stalo, bode lepa zgradba, v kateri se bode zopet šopirila nemščina, če pa se bode hotelo to ovirati, bode dežela imela tolike troške, ki niso nikakor približno-primerne dobičku, oziroma napredku, katerega nekateri pričakujejo od gledališča. Le „Národní Dom“ zidajte in tu napravite pod slovensko streho slovenski oder.

S Krasa, 29. maja. (Moj izgovor. — Odpust sežanskega c. kr. glavarja; bogoskrunstvo; naše časopisje in doslednost.) Kaj ne, že dolgo časa pričakujete iz naše suhe — skalnate kraševine kak dopis ali znak življenja od Vašega zvestega znanca; pa od letošnje pretekle zime, ko je tudi tu po Krasu in Vipavi semtertje razsajala hripa, ki mi je dva ali tri najboljših prijateljev v malo tednih pobrala, katerih ginljive nekrologe je bilo brati v „Slovenca“ in stari „Soči“, sem postal nekako tako apatičen za ta goljufni svet, da nisem mogel prijati za dopisniško pero. No, jaz že vem, da čitatelji rajši kaj pikantnejšega beremo, n. pr. „o radodarni delitvi brezplačnih bère“ v neslavnem dnevniku „Slov. Nar.“, ki pač slabo zastopa v svoji celoti še verni slovenski narod! Dosledni so si pač ti pisarji v „Národní tiskarni“; morda tudi takšna robata pisava spada k najnovejši sliki ljubljanskih lučnjakov, katerim bi priporočal, naj raje v svoji divji jezi čitajo: „Knigge's Umgang mit Menschen“, laškega „Gallateja“ ali saj od „Slov. Matice“ izdanega „Olikanega Slovenca“! Pojdite rajši, zaklical bi takšnim pisarjem najnovejšega kroja, s takšno oliko tje k Tšeremisom ob srednji Volgi, Kirgizom ob dolnji Volgi, Tatarom v Krimu itd. Nam katoliškim Slovincem nikar ne vsiljujte takšne omike, ki bi komaj pristojala gori omenjenim surovim narodom v vshodni Rusiji in Sibiriji, kjer še zdaj skušajo poljski rodoljubi in mnogi katoliški duhovniki versko toleranco svete matke Rusije, o kakoršni nam zna propovijedati „Slovanski Svet“. Res, da nemški, Slovanom v obče sovražni listi, v marsičem pretiravajo v „klevetanju“ Rusije; vendar razmerje med Vatikanom in Rusijo preteklega časa nam gotovo kaže prav nepristransko stiske katoliške cerkve v Rusiji, katera méni s porušenjem Poljakov in s pridobitvijo za razkol ložje svoj smoter doseči — namreč postaviti pravoslavni križ na Aja Sofiji, veliki mošeji v Carjigradu, ki je bila pod vladjo grških cesarjev najlepša in največja bazilika na vshodu! Upamo pa, da bo tu božja previdnost vmes posegla in da pravoslavna drevesa ne bodo segala v nebesa, ampak da se bo oklenil po božjem razsvetljenju prej ali slej veliki slovanski narod, ki je po besedah — pri nagovoru slovanskih romarjev 5. julija l. 1881. — sedanjega sv. očeta papeža

Leona XIII.*) od Boga odločen upravljati veliko svetno ulogo — sv. katoliške in apostoljske cerkve! Saj so za to zedinjenje obeh, zapadne (katoliške) in vshodne (razkolniške) cerkve molili pred kakimi 30. leti celó po vsej katoliški Nemčiji; saj menda v molitvi za tak vzvišeni namen se razodeva pravo sočutje in ljubezen do enorodnih bratov, ki so večinoma v nezadolženi zmoti in kar je tudi politični ali uradni Rusiji na ne malo škodo! Pa naj ne zameri blagi čitatelj „Slovenca“, da še-le po tem dolgem ovinku prejdem k gradivu, o katerem sem se namenil prav za prav danes pisati! . . .

Naš c. kr. okrajni glavar gosp. Höhnel, čegar imena pa ne more nihče uganiti iz uradnih njegovih dopisov — tukaj bi bil tudi na svojem mestu ukaz Bismarcka, da naj slehrni državni uradnik svoje ime razločno podpiše, a ne kakor dela večina državnih uradnikov! — je šel na odpust in sicer na daljši odpust — akoravno biva v najboljši moški dóbi! — Z dopisom 19. maja t. l. je to naznanil uradno posameznim duhovnikom v pastirstvu in krajnim šolskim svetom in sicer duhovščini v nemškem jeziku, krajnim šolskim svetom pa v slovenščini; zakaj tako, naj vgane „Slovenec“ čitatelj sam! Začasno je prevzel vodstvo c. kr. okr. glavarstva c. kr. okr. komisar dr. Peter Laharnar, slovenskega rodu iz tolminskega pogorja. — Koliko sitnosti ima n. pr. kak duhovnik, če je še tako potreben pokoja in nezmožen za službo, kakor da bi ga mikala ona pokojnina, „katere je premalo za živéti, preveč pa za umréti“, kakor pravi pregovor! Naj bi pač država štedila zlasti pri višjih uradnikih, katerih dobiva posamezni več pokojnine nego 20 do 30 dušnih pastirjev skupaj, ki so službovali po 40 do 50 let v svojih skromnih težkih pastirskih postajah; kajti noben dušni pastir brez sile in potrebe ne prosi za pokoj; marveč večina umrje v službi. V goriški nadškofiji je silno malo upokojenih dušnih pastirjev; konečno jih je od leta do leta počez komaj 6 do 8%! Mnogo se jih pa žrtvuje, dokler le morejo gibati in kaj delati; kajti službujejo celó čez 40 in 50 let, nekdo že 57 let službuje in sicer v hribovskem kraju, ter je že 85 let star! V katerem stanu se nahaja enaka požrtvovalnost, kakor v stanu, ki je zgolj požrtvovalnost skoz celó življenje in to v blagor vernega ljudstva? In „Slov. Nar.“ s svojim „Brusom“ se potem še drzne celó zabavljati in gnusiti slovensko duhovščino! „O tempora, o mores“, bi vzkliknil, kakor je nekaj slavni Ciceron nad izdajico Katilino! . . .

Še ni pozabljeno bogoskrunstvo v zloglasni Poddragi, vže se sliši o drugem enakem, da se morajo človeku od strahote lasje ježiti. Ko so namreč šli zvonikarji na Gočah — duhovnija je le eno uro od Poddrage oddaljena — dné 26. maja ob zornem svitu zvonit sv. jutro ter so nehali pritkavati, zapazijo gredé iz zvonika skozi cerkev, da je ugasnena večna luč in tabernakelj siloma odprt. Ko pride brž na to poklicani g. župnik pogledat v sveto hramišče, kaj se je zgodilo, ostrmi od tuge, kajti monštrance ni bilo več v njem, v kateri je bila sv. hostija; vendar srebrni ciborij so zverinski bogoskrunski razbojniki pustili, monštranco pa z veliko hostijo odnesli, kdo vé kam? To se je zgodilo okoli 4 ure v jutro med pritkavanjem zvonov k drugemu prazniku sv. Duha, ko so ljudje še spali, ker niso zvonikarji cerkvenih durij za seboj zaprli. Brž se je javila ta nezaslišana hudobija na vse strani c. kr. žendarmerskim postajam; ali javeljne se bo posrečilo dobiti v pest dotične bogoskrunce in cerkvene roparje, kakor še niso znani od poddražke cerkve. Očividno je, da neka peklenska družba je nalašč namerila svetišča skruniti, morda za kako prazno vero, kako vzdigovati zaklade brez sitnega „Kolumona“, ali pa morda celo za bogoskrunsko početje masonske lože, katerih ena biva skrivši tudi v bogatem Trstu! — Dà, le naj liberalci trgajo ljudstvu sv. vero iz sreč, in kmalu zajde ono v staro barsko dóbo nazaj, kakor nas uči skušnja strahovite francoske revolucije. In takšni ljudje da ljubijo narod?! O ironija osode! „Aprez nous le delouge!“ — V 42. šte. „Edinosti“ odgovarja vredništvo nekemu dopisniku na anomimno pismo, „kar ni sicer v običaju časnikov na takšna pisma odgovarjati,“ kakor pravi ono vredništvo v odgovoru na list s pod-

*) In tega, Slovane tolikanj ljubečega papeža, se drzne — o, večna ti sramota! — „Slov. Nar.“ z najsurevejšimi in oetudnimi besedami okidati!? Od tedaj nisem hotel tega slov. spačka več čitati, ker se mi je vés pristudil! Pis.

pisom: „Slovenski katoliški duhovnik tržaško-koparske škofije.“ Ne bom tu zagovarjal dotičnega duhovnika, saj menim, da je učen vsaj toliko kot vrednik „Edin.“, katere priden čitatelj je on, kakor je tudi Vaš dopisnik „Slov.“ — Žalibog, da ima anonimni dopisnik v bistvu, kar očita nedoslédni si „Edinosti“, prav; kajti kdo ni nič čital v „Edin.“ to zasramovalnih priimkih na dr. Mahniča, kateremu je čvet svetne slovenske katoliške duhovščine podpisal zaupnice zaradi neustrašene brambe katoliških verskih členov proti zvitemu liberalizmu? Saj še nedavno ga je zasramovalno imenoval „ciklopa“ (to je enookega orjaškega poganskega kovača), da se mora človeku takšna pisava gabit. V bistvu ima dr. Mahnič v vsem prav, le v načinu in v oziru narodnih društev se vsi z njim ne vjemamo, pa kdo je v vsem nezmotljiv? Da bi bili le v bistvenih rečeh oboji narodnjaki edini, potem bi se gradila počasi razkosana Slovenija, tako se pa le ruši in kruši še bolj nego kdaj poprej, ko smo bili vsaj v bistvenih rečeh, v načelih edini! Pa kaj? Jeli že pozabila „Edin.“, kaj je pisala v 90. šte. 1889? V tistem listu je najprej priporočala imenik molitvenih knjig Giontinijeve knjigotržnice v Ljubljani itd. Brž zdolej pa dela tiho reklamo za poddrážke homatije z naznanilom: „Fotografijo Poddrage izdelal je fotograf Dragotin Žagar v Vipavi. Kdor pošlje naprej 1 gl. 50 kr., dobi sliko franco!“ Jeli se to pravi „mi smo istinito vdani naši veri in kedaj smo se pregrešili proti načelom katoliške vere?“ Erkläre mir Graf Oerindur etc.

Dnevne novice.

(Nemško šolsko društvo „Schulverein“) in njega binkoštno zborovanje v Lincu opisali smo primerno v petek v uvodniku. Dostavljamo še, da je predsedstvo povabilo tudi k shodu ml. g. škofa linškega, dr. Doppelbauerja. Je-li to učinil doktor Weitlof in pristaši njegovi iz spoštovanja do škofa, ali je bil pa to samo političen čin, prikrit z licemerstvom, o tem presojevati ni naš nalog, dasi je zadnji razlog verjetnejši, kajti „Schulverein“, ovladan doslej po največjih liberalcih, briga se za cerkev in služabnike njene pravilno prav malo, in nikoli in nikjer ne taji v javnosti svojega proticerkvenega mišljenja. Vse to uvažajoč, odgovoril je tudi ml. g. škof dr. Doppelbauer na dotično povabilo povsem odkrito: da vsled proticerkvenih nakan, s kakršnim se je ponašal v svojem času „Schulverein“, ne more se vdeležiti zborovanja. Ta odgovor je zelo poparil šulferajnske upravnike. Nevarnost „Schulvereina“ traja in narašča že deset let; po tej dekadi ponemčevanja po slovanskih pokrajinah je tem iskrenejša želja naša, da procvita slovensko šolsko društvo „sv. Cirila in Metoda“, in neobhodna potreba je, da se ta želja tudi uresniči dejanski z obilno požrtvovalnostjo, koja je jedina naša obrana proti „Schulvereinu“, mobilizujoč v vsakem kotu Nemce, kojih glasilo „Deutsche Ztg.“ jih broji 8 milijonov. Nam bodi tudi v spodbudo češka požrtvovalnost, koja je poudarjal dr. Kraus pri shodu, rekoč: „Čujemo li, da je mali češki narod l. 1884. svojega Vaelava (doslovno) proslavil z matičnim darom 84.000 gld., vprašamo se, kje je slični smisel za požrtvovalnost med tako velikim, čudesnim naprednim nemškim narodom, ki se pri najmanjši slavnosti ponaša s prednostmi, podedovanimi po očetih, s svojo germansko močjo in zvestobo?“ — V spodbudo k najneumornejšemu delovanju v prospeh slovenskega šolstva bodi to, da je „Schulverein“ prejel iz Kranjske tekom 10 let od „malih, neznatnih podružnic“ (Weitlofove besede) samo 25.000 gld., a društvo pa potrosilo za društvene namene na Kranjskem skoro 100.000 gld., na Češkem skoro jeden milijon, na Moravskem pa 315.404 gld., v Šleziji 92.404 gld. Te svote govore glasneje, nego najbolj plamteči poziv!

(Strupena rosa ali peronospera.) Od c. kr. kmetijske družbe kranjske smo naprošeni objaviti, da bolezen, ki se letos posebno močno kaže po trtnem listju in vsled katere dobi list na spodnji plati bele, kosmate lise, ni strupena rosa ali rja, ampak provzročena je od neke grinje „phitoptus“. Ta grinja sicer ni koristna, a tudi ne posebno škodljiva. To naj služi v pomirjenje, ker se strupene rose nikakor ni pred koncem junija bati.

(C. kr. deželni šolski svet) je dovolil porabo prostorov ljudske in meščanske šole v Krškem za vojaške rekonvalescente ob času vojske.

(Duhovniške premembe v ljubljanski škofiji.) C. g. Fran Hirše pride iz Logateca na prejšnjo

svojo službo v Planini. Nastavljeni so č. gg. seme-niški duhovniki, in sicer Ivan Bezeljak v Logateci, Ferdinand Čekal na Jesenicah in Matija Novak v Črnomlju.

(Za avstrijske kaznilnice in ječe) je te dni izšla na svetlo na Dunaji v založništvu državne tiskarne jako važna in obsežna knjiga (900 strani): „Oesterreichische Gefängniskunde mit Berücksichtigung des ausländischen Gefängniswesens“, koja je na poziv pravosodnega ministerstva spisal v desetih mesecih graški državni nadpravdnik g. dr. V. Leitmaier, ki je bival mnogo let tudi tu v Ljubljani in pred trinajstimi ali štirinajstimi leti spisal „Navodilo za porotnike“. Prvi del namenjen je uradnikom po kaznilnicah in vsem, ki uradno poslujejo po teh zavodih. Drugi oddelek razpravlja kaznilnice in ječe po inozemskem, n. pr. Angleškem, Francoskem, v Belgiji, Nemčiji, na Ruskem, v Švici, Italiji, Severni Ameriki itd. Zanimivo tu opisuje centralno kaznilnico v Zenici (Bosna), koje vodja E. Tauffer je v tej stroki poznat pisatelj. Tretji oddelek se bavi z avstrijskimi kaznilnicami in ječami, z zgodovino teh zavodov iz šestnajstega stoletja do današnjega dne, z upravo, poukom, duhovniškim poslovanjem, zdravstvom itd., ter opisuje točno vse štirinajst moške kaznilnice v Avstriji: Stein, Garsten, Praga, Kartovzi, Plzenj, Murau, Lvov, Stanislav, Karlau pri Gradei, Koper, Maribor, Gölbersdorf, Suben, Wisnicz, Ljubljana in Gradiška; potem šest ženskih kaznilnic: Neudorf, Rzepi, Valaški Mezežec, Lvov, Begunje na Gorenjskem, in Schwaz v topografičnem oziru, itd. Knjiga dalje obseza hišne reče in službene propise vseh dvaindvajset avstrijskih kaznilnic. Dr. Leitmaierjevo načelo gledé kaznjencev in zločincev slóve in je tudi napotek vsem vodjem kaznilniškim: „Zločinec, kojega čini nas navdajajo z gnusom in zaničevanjem, ni prestal biti: človek, in naj zapusti kaznilnico — poboljšán. Sprva naj se z njim postopa strogo, potem pa vedno bolj popustljivo, da se konečno preustroji kot sposoben član za pristop med človeško družbo.“ V obče je uredba in uprava avstrijskih kaznilnic v tej knjigi prvokrat opisana in razpravljana točno in temeljito.

(Škandalno novinarstvo), zlasti ameriškansko, koje se odlikuje z neobičajno neobzirnostjo, ne ozi-raje se na najbolj kočljive rodbinske in tajne osebne razmere, in zabavajoč svoje čitatelje s celó izmišljenimi škandali, je nedavno polkovnik A. H. Dawson, jeden najodličnejših pravnikov mesta Novega Jorka, odločno ožigosal. Dawson je šibal napominano novinarstvo, da je prokletstvo dóbe naše tako časnikarstvo, koje se vtika v vsako stvar, ter je nadaljeval, rekoč: „Ta predrznost časnikarstva mora se po nesreči pripisovati najpodlejšemu in najbolj poniževalnemu nagibu ljudstva, to je, nenasitni lakomnosti. Skoro nobeden časopis za naše popačene dóbe ne ravná se po družih načelih, nego kupčijskih. Glavni smoter skoro vseh novinarskih izdajateljcev je — dobiček. Karkoli se plača, to se pa prehvaljuje. Ljudsko razburjenje še vselej nese. To je posebna vrsta pravne malárije (nevarna groznica), ki ostruplja zrak, a vzlic temu vendar razveseljuje kakor londónska megla milijone, koji v nji uvidevajo pravo razkošje. Čisto ostraže spodobnosti in npravnosti ne more provzročiti take nenasitljivosti po razburjenosti in pohujševanju, in takega hrepenenja po časnikarstvu, koje, da bi zadostilo popačenemu lepočutju, se ne sramuje počenjati pohujšanje, svoj nos vtikati povsod, značaje kaziti, maščevati razžaljenja, odkrivati tajnosti, krivo prisezati, lahkovarne voditi za nos in mir rušiti v občini.“ — Tako se je izjavil polkovnik Dawson o grabežljivosti in skazenosti dnevnega ameriškanskega časnikarstva, in mož je imel pravo. Skoro vsi dnevniki so vredovani in upravljani po trgovskih načelih. Izmišljevanje razburljivih vestij se še najbolj spleča, in radi tega se uganja pohujšanje. Krasočutje je popolnoma popačeno po tem novinarstvu. Kdo pa čita dandanes še kak poučen ali izobraževalen list? Časopis, kakoršnega ljudje zahtevajo, mora biti ves pretkan z „novicami“ iz mestnih ulic, policijskega ali kriminalnega sodišča, iz igrališč in vsakoršnega pohujšljivega pokotja. Mlačno in nedostatno podpiranje katoliškega novinarstva se bode britko osvetilo. To dostavlja o čitateljstvu in ameriškanskem časnikarstvu tednik „Hlas“; mi pa še pravimo, da to, kar je rekel Dawson o ameriškanskih novinah, velja tudi o naših židovskih in sploh liberalnih listih.

(Gosp. Josip Paulin) v Ljubljani namerava v kratkem odpreti poizvedovalno pisarno (Auskunfts-

bureau) za inozemsko potovanje; za to je dobil dne 27. t. m. dovoljenje od tukajšnjega magistrata. Občinstvu bode gotovo s tem ustrezno z ozirom na nove osebne železniške tarife, ki se prično s 1. dném julija. — V pisarni g. Josipa Paulina na Marijinem trgu št. 1 se dobivajo tudi romarske izkaznice za vlak na svete Višarje, ki odide iz Ljubljane dne 21. junija. Cene so za polovico znižane.

(Slov. del. pev. društvo „Slavec“) priredi v nedeljo, dne 8. junija veliko veselico na Koslerjevem vrtu. Na vsoporedu je petje, godba, kegljanje, otroška zabava. Vstopnina 30 kr., udje so prosti. Natančnejši program priobčimo pozneje.

(Pazite na otroke!) Iz Logateca se poroča: Dne 24. t. m. je Terezija Zakrajšek z Vrhnike pustila svojega petletnega sina brez nadzorstva. Deček je pal v potok in utonil. Truplo so našli uro pozneje.

(Koliko se v Avstriji pokadi.) Minolo leto je avstrijska država dobila 78.331.108 gl. za smodke, cigarete in raznovrstni tabak. Smodk so pokadili 1.085.921.783 komadov, in sicer 269 milijonov „kratkih“, 187.972.051 viržink, kub po 5 kr. 184 milijonov, portorik 84 milijonov, britanik 41 milijonov, trabuk 29 milijonov, kub po 6 kr. 20 milijonov itd. Smok se je 72.159.582 komadov manj pokadilo, kakor l. 1888. Cigaret pa so pokadili 174 milijonov komadov.

(Hrvatski kipar Ivan Rendić) poslal je pred dvema letoma nekoliko svojih izdelkov na izložbo v Peterburg, kjer so vzbudili občno pozornost in so vsi ruski listi jako pohvalno pisali o njih, primerjajoč g. Rendića s proslulim ruskim sohorjem Autokolskim. Nedavno je poslal gosp. Iv. Rendić caru Aleksandru III. v dar prekrasno izgotovljeno poprsje črnogorskega kneza Nikole, koje je car vsprejel s hvaležnim priznanjem, in ker je g. Rendić ponujeni dar v denarjih odklonil, poslal mu je car krasen briljanten prstan v vrednosti 1600 rubljev.

(Popravek.) V zadnjem dopisu iz Gorice je vsled tiskovne pomote število božjepotnikov na Sveto Goro bilo napačno povedano. Bilo jih je nad petdeset tisoč, ne pet tisoč.

Telegrami.

Celovec. 30. maja. Ker dosedanji župan Erwein ni hotel prevzeti nove izvolitve, izvoljen je za župana c. kr. stavbeni svetovalec Frane Glöckner.

Praga. 30. maja. V deželnem zboru je v debati o šolskem nadzorstvu deželni maršal naglašal potrebo sprave za oba naroda. Vlada je pričela spravo v trenutku, ko ste obe stranki želeli mir. Le oni je pravi rodoljub, ki hoče končati prepir dveh narodov, katera je združila zgodovina. Sprava bi bila nemogoča, ko bi bili povabljeni k dunajskim posvetovanjem tudi Mladočehi. Deželna razstava prihodnje leto bode delo sprave, ako se uresniči.

Budimpešta. 30. maja. Državni zbor je z 219 glasovi proti 80 zavrgel predlog poslanca Irányia o reviziji domovinske postave.

Budimpešta. 31. maja. Nadžupan Szalavszky je imenovan za državnega tajnika v notranjem ministerstvu.

Monakovo. 31. maja. Naučni minister dr. Lutz je iz zdravstvenih vzrokov odstopil.

Peterburg. 31. maja. Neapoljski princ se je pripeljal; sprejel ga je car in veliki knezi, v zimski palači carinja in velike kneginje.

Sanfrancisco. 31. maja. Vlak je zavozil na odprti vzdigljivi most pri Webster-streetu. Stroj, tender in prvi vagon so pali v vodo. Našli so doslej 13 mrličev.

Kako se naredi trden les.

Povsod lahko vidimo, kako se vsako leto spridi mnogo lesenih predmetov, ki so izpostavljeni vremenskim izpremembam. Proti temu je malo sredstev in še ta kakor oljnata barva so le pogojna in predraga, da bi jih bilo mogoče povsod porabiti. Semtertje rabljen tekoči smolnjak je le malo varujoči pomaz, ki je sprva črn, potem sivomazan in vendar ne pride ceneje, kakor tenko tekoči Barthelov izvirni Carbolineum.

Kjer gre bolj za to, da se les praktično ali trajno zavaruje, kakor za to, da bi se dalo lesu gotovo barvo, ima Carbolineum, katerega lahko vsakdo s čopičem na les namaže, radi svoje preproste uporabe in cene kakor tudi radi svoje izvrstne lastnosti, da zavaruje les za zmerom pred gnjilobo, glivami, osterjenjem in žuželkami, vsekako prednost.

Tudi proti mokrim stenam ni boljšega pripomočka, nego Barthelov izvirni Carbolineum.

Ako se uporablja hlevih, deluje izredno razkuževaje, varuje živino v vročih mesecih pred kužnimi boleznimi in pred muhami.

Iz teh razlogov priporočamo svojim p. n. bralcem, da storé več poskušanj z Barthelovim preskušenim sredstvom. Prodajajo ga skoro vsi večji trgovci, kakor sam M. Barthel & Comp., X., Keplergasse 20, Dunaj. Opozorjamo na današnji in-serat.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Motribe na 24 ur v
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	738 7	21.4	sl. vzh.	jasno	0.50
30. 2. u. pop.	737.8	22.0	brezv.		dež
9. u. zveč.	737.0	13.8	sl. vzh.	dež	
Srednja temperatura 15.0° za 1.8° pod normalom.					

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)
31. maja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88 gl. 90 kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16 %	89 " 60 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	109 " "
Papirna renta, davka prosta	101 " 50 "
Akcije avstr.-ogorske banke	967 " "
Kreditne akcije	305 " 75 "
London	116 " 70 "
Srebro	" " "
Francoski napoleond.	9 " 31 "
Cesarski cekini	5 " 56 "
Nemška marka	57 " 32 1/2 "

Na prodaj je lesen, lepo porbarvan in pozlačen

kip „Marija pomagaj“

v visokosti 110 cm pri Fr. Tomanu, pozlatarju, sv. Petra cesta št. 4. (3—1)

Pošilja naročeno blago dobro spravljeno in poštino prosto!

Visokočastiti duhovščini

prilagam se vljudo podpisani v napravo cerkvenih posod in orodja iz čistega srebra, klineškega srebra in iz medenine najnovejše oblike, kot

monstrane, kelihov, svetilnic, svečnikov

ltd. itd. po najnižji ceni. Zadovoljim gotovo vsakega naročnika, bodisi da se delo prepusti mojemu ukusu, bodisi da se mi je predložil načrt.

Stare reči popravim, ter jih v ognju pozlatim in posrebrim. Na blagovoljna vprašanja rado-voljno odgovarjam. (52—22)

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17.

Pošilja naročeno blago dobro spravljeno in poštino prosto!

Andrej Kezele,

urar v Ribnici na Dolenjskem,

prilagam svojo zalogo po najnovejši, najtrajnejši, za več let garantovani konstrukciji narejenih elegantnih

stenskih električnih ur z mahalomem,

podobnih dunajskim, katerih ni treba nikdar navijati in katerih tek je najzanesljiveje natančen. (3—1)

Cenike pošiljam brezplačno in franko.

Kdor hoče na Dunaji ob glavnici živeti,
Kdor mora tudi težke komisije opravljati,
Kdor hoče blago kupiti, prodati ali oddati,
Kdor bi rad kupil boljše reči na obroke,
Kdor bi hišno opravo, dragocenosti itd. pod roko rad kupil,
Kdor hoče, da se mu dolžne zahteve iztirjajo,

obrne naj se na 12 let obstoječ

komisijski bureau

na Dunaji Mariahilferstrasse 12.

Nakup blaga, ki daje dobiček, in blago v oddelkih na svoj račun. (12—12)

Vozni red cesarjevič Rudolfove železnice.

Iz Ljubljane v Beljak.

Iz Beljaka v Ljubljano.

Osební vlaki				
Postaje	St. 918 po noči	St. 1714 jutraj	St. 1716 dopoldne	St. 1712 zvečer
Ljubljana j. k.		6:45	11:40	4:25
Ljubljana R. k.		6:49	11:45	4:30
Vižmarje		7:—	11:55	4:41
Medvode		7:12	12: 7	4:52
Loka		7:26	12:21	5:07
Kranj		7:42	12:38	5:24
Sv. Jošt (ostaj.)		7:47*	12:43*	5:29*
Podnart		8:02	12:58	5:44
Otoče (ostaj.)		8:09	1: 4	5:50
Radovljica (ostaj.)		8:22	1:18	6:03
Lesce		8:30	1:28	6:12
Zerovnica (ostaj.)		8:41	1:39	6:23
Javornik		8:50	1:48	6:32
Jesenice		9:—	1:59	6:42
Dovje		9:20	2:18	7:01
Kranjska gora		9:46	2:45	7:26
Rateče-Bela Peč		10:—	3:—	7:40
Trbiž		10:16	3:16	7:55
		St. 908	St. 916	St. 1202
Trbiž	3:54	11: 7	3:34	8:15
Thörl-Maglern	4:07		3:48	
Podkloster	4:20	11:27	4:02	
Fürnitz	4:36		4:17	
Toplice Beljak (ostaj.)	4:44		4:25	
Beljak drž. ž. (ostaj.)	4:50		4:33	
Beljak j. k.	4:54	11:50	4:37	8:52
		St. 908	St. 916	St. 1202
		St. 918 po noči	St. 1714 jutraj	St. 1716 dopoldne

* Vlak ostane na teh postajah le, ako je potreba.

Vabilo občnemu zboru okr. bolniške blagajnice ljublj. okolice 1. dne junija 1890 ob polu 4. uri popoldne v društveni hiši v Št. Vidu nad Ljubljano.

Dnevni red:

- 1) Poročilo
 - a) o dohodkih;
 - b) o izdatkih zaključkom 31. dne marca 1890.
- 2) Določba o računskem poročilu blagajničnega načelnstva in njega izteženje.
- 3) Volitev
 - a) volitev nadzorovalnega odbora šestih članov;
 - b) volitev razsodišča petih članov.

Načelnstvo

okr. bolniške blagajnice ljubljanske okolice
24. dne maja 1890.

Načelnik:

Anton Belec s. r.

(3)

Brez izkaznice ni nikomur dovoljen pristop v dvorano (§ 29. blagajniških pravil).

J. & S. KESSLER v BRNU, 7 Ferdinandove ulice 7.

Največja, najcenejša zaloga pomladanskega in letnega blaga.

Poljetensko grebenasto sukno,

ki se dá prati in je jako elegantno in trdno za gospode, dvajsetih boj, 20 cm. širokosti za

celo obleko

6.5 metra le 3 gl. Kdor le jedenkrat kupi, prepiša se, kako izvrstno se dá prati in kako trdno je.

Brnska sukna

se razpošiljajo po čudovito nizki ceni in sicer:

po gl. 3.75 3-10 m. za celo obleko.

po gl. 5.50 3-10 m. za boljše obleko.

po gl. 8.50 3-10 m. za fino obleko.

po gl. 6.— 2-10 m. za ogrtač.

franc. piquet-gilet za gl. 1.50,

Blago za talarje za predst.

duhovščino (tudi za poletne sukne) 1.20 m široko, meter gl. 1.50

Črni peruvienne in doskins za salonske obleke po 3.25 m. od gl. 10.— naprej.

Elegantno in bogato omišljeni vzorci se pošiljajo gospo-

dom krojačem brezplačno.

Ceniki o perilu za gospode in gospé, o galanterijah,

uzorci sukna in rezanega blaga brezplačno in franko.

Pošilja se s poštino povzajem. (16—12)

Modno blago za gospé.

Karirano in črtasto blago 60 cm. šir. za ponočne sukne in otroška oblačila, 10 m. gl. 2.50.

Joupon in trojično blago v vseh modnih barvah 10 m. prve vrste gl. 3.50, druge vrste gl. 2.80.

Kupi se o priliki! Zefir-blago, pristno in krasi barve, 75 cm. široko 10 m. le gl. 3.50

Brokat in Jacquard-blago, 60 cm. široko, vs-h modro-črnih barv, 10 m. gl. 3.60

Doris, najnovejše karirano modno blago, čista volna, 10 m. pr j gl. 10. se-daj le gl. 6.50.

Nervy, 90 cm. šir. nežno črtano modno blago v najnovejših barvah 10 m. le gl. 4.50.

Kašmir, dvojna širjava, črno in barvano, 10 m 4 gl.

Volneni atlas, dvojna širjava, volneno blago, črne in drugačne modne barve 10 m gl. 6.50.

Medrotiskani kreton, 10 metrov gl. 2.50 in gl. 3.20.

Na prodaj je

košnja dveh travnikov v mestnem logu. — Vse poizvé se na Starem trgu št. 21. (3—1)

URAN in VEČAJ

prilagočata svojo veliko, izborno zalogo

peči iz glinaste snovi

raznih barv, n. pr. bele, rufave, bronasto-rufave, pomerančno rumeno, zelene, vse z stekleno prevlakom, isto tako tudi

kahljice za štedilna ognjišča

po najnižji ceni. (7—5)

Zaloga in delavnica ste v

igriški ulici št. 8 v Ljubljani,

v hiši gosp. Seunfkovih.

Stare orglje

z 12 spremeni so na prodaj; primerne in priprave bi bile za kako manjšo župno cerkev.

Natančneje se izvé pri cerkvenem predstojništvu v Radovljici. (3—1)

Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu prilagočam svojo bogato zalogo

klobukov in slamnikov

najnovejšega kroja in iz zanesljivo trpežnega blaga. Dalje imam v veliki izbiri vsakovrstne čepice po najrazličnejših cenah. Imam tudi v zalogi

nove baže čepice za požarne brambe.

Sprejemam in izvršujem vsakovrstna

krznarska dela,

ter shranjujem kožuhovino čez poletje. Spoštovanjem

Anton Krejči,

klobučar in krznar,

Kongresni trg št. 8, v Ljubljani.

Gg. dijakom dovoljujem prednostne cene. (15—14)

Ta tovarna izdeluje po prav nizki ceni

cerkvene orglje in harmonije

Glasovi so silno lepi in sestava jako močna. Vplačevalni pogoji so ugodni.

Ceniki orgelj in harmonije pošiljajo se zastonj.

V kratki dobi 16 let narejenih je bilo blizu 300 novih orgelj, med temi bilo je več velikih, kar je najboljši dokaz o izvrstni zmožnosti in resnosti te tvrdke. (24—10)

P. HILZER, ces. in kralj. dvorni zvonar v Dunajskem Novem Mestu

priloga zalogo zvonov za
zvonike. **lepo- in soglasne**
zvončke vsake velikosti in
vsakovrstnega glasū.

Za določen glas, popolno
in čisto ubranost in blago-
glasje zvonov se jamči, kakor
tudi za lep umetljno litje
in najboljšo rudnino.

Nadalje priporoča **jarme**
in druge reči za zvonove iz
kovanega železa in iz lesa
po svojem najboljšem in pri-
znanem sistemu za lahko zvo-
njenje.

Naročni predmetje izvr-
šujejo se naglo, cenó in z naj-
ugodnejšo plačilno pogodbo.

L. 1838. ustanovljena to-
varna je prodala že 4710 zvo-
nov, ki so tehtali 1.272.800 kg.

Odlitke: Zlati križec
za zasluge s krono l. 1887.,
„dve svetinji za napredek“
dobljeni na dunajski sve-
točni razstavi 1873. l. za
zvonove dunajske votivne
cerkve. Odlitka zlate svetinje na dunajski obrtniški razstavi 1880. l. in častne
diplome na obrtniški razstavi 1889. l. v Budejericah (Budweis) itd. Vrhū
tega mnogo priznanj za izvrstne izdelke. (24-10)

Lepoglasne zvončkulje s štirimi zvončki za zakristije po 25 gld in višje.
Lepoglasne altarne zvončkulje od alpaka s štirimi zvončki po 14 gld., s tremi po
11 gld.; od medí (mesinga) s štirimi zvončki po 10 gld., s tremi po 8 gld.

Obrazci in ceniki se pošiljajo brezplačno.

Najboljša (20-15)

bruska sušna

razpošilja po o igljalnih
tovarniških cenah

tovarna šnega sušna

Siegel - Imhof

v Brnu.

Za elegantno

pomladno in poletno

moško obleko

zadostoj: odrezek v dol 2-3

3 10 metra, to je 4 dunajski

vatil. — Odrezek velja:

gld. 4-80 iz navadne,

gld. 7-75 iz fine,

gld. 10-50 iz jako fine,

gld. 12-40 iz najfinejše

pristine ovčje volne.

Tudi se dobe v največji

izbi: s svilo prečkana

grebenasta sušna, blago za

ogrtje, leden za lov, e in

turške, peruvienne in to-

sking za salonske obleke,

predpisana sušna za gš.

uradnike, blago iz sa-

kanca, ki se sme prati,

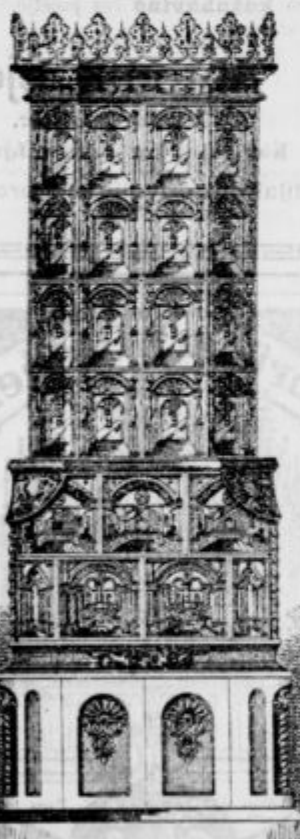
pristno pique-gilet-blağıd

id.

Za dobro blago in točno

dopušljanje se jamči.

Uzorci zastoj in franko.

Fran Jevnikar Ljubljana

Tržaška cesta štev. 29

priloga prečast. duhovščini in
slavnemu občinstvu

lepo, ukusno in solidno izde-
lane salonske in navadne lon-
čene, belo, rujavo, zeleno in
slonokoščeno osteklene, ognju
prot vne

peči

v najraznovrstnejših oblikah,
kakor tudi vse v to stroko
spadajoče izdelke po naj-
nižjih cenah.

Cenilnike pošiljam na željo
franko.

Zastopništvo

pri (40-9)

Vidic & Comp.

Slonove ulice.

Zobolek, prašek in pasta za zobe

preč. oo. Benediktincev
opatiye Soulac (Gironde).
Dom MAGUELONNE, pripor.

Največje odlikovanje: dve zlati svetinji: Bru-
setj 1880, London 1884.

Iznajdeno leta 1373 po prijorji Pierre Boursaud.

Vsakdanja raba zoboleka oo.
Benediktincev (po nekoliko kapljic
na vodi) ozdravi in zabrani gnji-
lobo zob, jih obeli in utrjuje;
okrepčuje in popolno ozdravi
celjosti.

Zares močno ustrezemo našim p. n.
citateljem, opozorjé na to starodavno
ter prekorisno iznajdbo — najboljši
in edini lek proti zobobolu.

Tvrška **SEGUIN** Bordeaux

(Francija)

kue Croix de Seguey 106 & 108.

Ustanovljena leta 1807.

Dobica se v vseh lekarnah in prodajalnicah

dišav. (39)

Proda se iz proste roke

lepo posestvo

pod prav ugodnimi pogoji plačevanja na obroke tekom več let. — Posestvo
šteje 78 oralov zemlje, obseza njive, travnike, vrte, gozde in novo zidano

jednonadstropno poslopje

ter vsa gospodarska poslopja tik okrajne ceste, pol ure od železnične
postaje Borovnica. — Natančnejše izvé se pri lastniku Jan. Boršniku
v Kurji Vasi h. št. 4 v Ljubljani. (3-1)

Deželna lekarna

Ludovika

v Ljubljani,

priporoča se slavnemu
duhovščini, ter navaja
izkušenih in že z go-
zdravil in specialitet,

pri Mariji Pomagaj

Grečel-na

Mestni trg 11,

občinstvu in prečastiti
nastopno le nekaj svojih
tovim vspehom rabljenih
in sicer.

Francosko žganje s soljo ali brez soli, pristno francosko blago proti revma-
tizmu in za oživiljenje in okrepčanje. — V steklenicah po 20, 50 kr. in 1 gld.

Ruska maža za ozeblino, jako dobro sredstvo proti ozeblinam in zastaranim
ozebam, kakor tudi proti rudečemu nosu in obrazu. Po 8-10 dnevnej rabi je bo-
lezen popolnoma ozdravljen. — Cena lončku 40 kr.

Fijakerski prašek, znano zdravilo proti kašlju. Cena škatlici 25 kr.

Cvet za protin in revmatizem, najuspešnejše in najsigurnejše sredstvo proti
revmatizmu, trganju po udih, protinu, boleznim v križi, revmatičnemu zobobolu itd.
— Cena steklenici 50 kr.

Voda za čiščenje obraza. — Cena steklenici z navodilom za rabo 80 kr.

Guarana praški, zanesljivo sredstvo za migreno in enos ranski glavobol. —
Cena škatlici z 10 praški 50 kr.

Tinktura za rast las, proti izpadanju las in za obnovljenje in oživiljenje rasti
las. — Cena steklenici 60 kr.

Tinktura in obliž za kurja očesa, sigurni sredstvi za popolno odpravo kurjih
očes, bradavic in trde kože. — Steklenica s čopičem in navodilom za rabo vred
velja 40 kr., 1 obliž 40 kr.

Kapljice za odpravo krča, neprekosljive gledé zdravilne moči, nekaj kapljic
na slador ali v kamilnem čaji takoj ukroti krč. — Cena steklenici 36 kr.

Cvet za gušo proti guši in napetemu vratu, za utiranje. — Stekl. velja 20 kr.

Olje iz repja je najreelnejše sredstvo, da se zabrani prehitro osivenje las,
lase naredi mehke, odstrani in zabrani delanje sitnih luskin na glavi. — Flakon 30 kr.

Razven navedenih zdravilnih sredstev dobijo se v deželni lekarni pri „Ma-
riji Pomagaj“ raznovrstna medicinična mila, lepo dišeče pomade, lasna olja, razni
pristni angleški in francoski parfumi. Pariški prašek za dame (bel in rudeč),
poudre de riz, kadilni papir, kadilne svečice, potpourri itd., dr. Bocharovo aro-
matičsko zeljiščeno milo in jako fino glicerinsko milo in glicerinsko vijolično milo.
(1 komad 35 kr.) Spoštovanjem

(8) **Ludv. Grečel, lekarnar.**

Za gostilničarje na prodaj!

Dve hiši z vrtom

v Novem Mestu

med veliko mestno cesto in Krko, zraven mosta in šest oralov gozda
iz zapuščine poprejšnje lastnice. Dolgov ali drugih bremen ni. Kupnina se
pusti na dolgu za več let.

Ponudbe prejema dr. Papež, odvetnik v Ljubljani, Križevniški
trg štev. 4. (1)

Premija na svetovni razstavi v Londonu 1862, Parizu 1867, Dunaji 1873, Parizu 1878.

Klavirji na obroke za na deželo

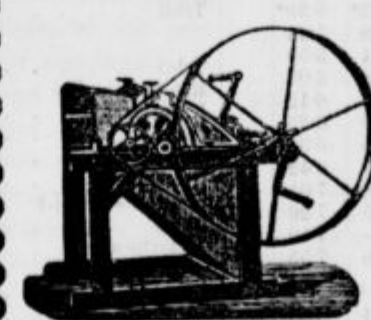
salonski krilasti klavir, pianine (52-9)

iz tovarne svetovno znane tvrdke (Gottfried Cramer) — Wilh-
Mayer na Dunaji za 380 gld., 400 gld., 450 gld., 500 gld.,
550 gld., 600 gld., 650 gld., pianine za 350 gld. do 600 gld.
Klavirji družih tvrdk za 280 do 350 gld.

Izposojilo klavirjev za na deželo pod naj-
ugodnejšimi pogoji.

Prodajalnica in posojilnica klavirjev A. Thierfelder, Dunaj, VII., Burggasse 71.

Vsi stroji za kmetijstvo in vinorejo!

Stiskalnice in mlini za olive,
vinske in sadne stiskalnice,
priprava za odstranjenje peronosperé,
mlini za grozdje in sadje,
avtomatične stiskalnice za zeleno pičo

najnovejša
sestava
v raznih
velikostih.

Mlatilnice, čistilnice in vitala, stroji za
ropkanje turšice, sejalniki, orala itd. itd.
Sušilne priprave za sadje in sočivje.

Škoporeznice v največji izbiri prodaja izvrstno
izgotovljene in po tovarniških cenah

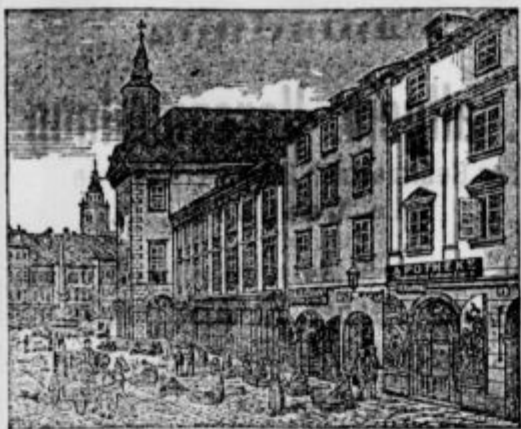
IG. HELLER, Dunaj, Praterstrasse 78.

Katalogi in vsako pojasnilo na zahtevanje gratis in franko.

Razprodajalcem najugodnejši pogoji.

(10-7)

Sposobni zastopniki se iščejo ter dobro plačajo.

Lekarna Trnkóczy,

zraven rotovža v Ljubljani
na velikem Mestnem trgu,

priporoča tukaj našeta najboljša in sveža zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prejeli pismenih zahval o naših izbornih skušenih domačih zdravilih. Lekarna Trnkóczy-jeve trdke je pet, in sicer: Na Dunaji Viktor pl. Trnkóczy, V. Hundsturmstrasse 113 (tudi kemična tovarna); dr. Oton pl. Trnkóczy, III., Radeckypfatz 17 in Julius pl. Trnkóczy, VII., Josefstadterstr. 30. V Gradcu (na Štajarskem) Vendelin pl. Trnkóczy. V Ljubljani Ubald pl. Trnkóczy. P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi, da naslov tako-le napravi: Lekarna Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani.

1) Marijacejske kapljice za želodec,

katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vseh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: manjkanje slasti pri jedi, slab želodec, urak, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v želodcu, bitje srca, zabasjanje, gliste, bolezni na vraniol, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat

2 gld., 5 tucatov samo 8 gld.

2) Cvet zoper trganje (Gicht),

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, oteklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa čez se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stoječim znamenjem. 1 steklenica velja 50 kr., tucat 4 gld. 50 kr.

Schulmarke.

3) Planinski zeliščni sirop kranjski

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vratoból, jetiko, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr., 1 tucat 5 gld.

4) Kričistilne kroglice

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se že tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasjanju človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skazenem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr., jeden zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr.

Zdravila za živino.

1) Štupa za živino.

Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh boleznih krav, konj in prašičev.

Konje varuje ta štupa trganja po črevih, bezgavk, vseh nalezljivih kužnih boleznih, kašlja, pljučnih in vratnih boleznih ter odpravlja vse gliste, tudi vzdržuje ko- nje debele, okrogle in iskrene. Krave dobé mnogo dobrega mleka.

Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

2) Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretegu žil, otekanju kolén, kopitnih boleznih, otrpnenju v boku, v križi itd., otekanju nog, mehurnih na nogah, izvinjenju, tlačenju od sedla in oprave, pri sušici itd.

s kratka pri vseh vnanjih boleznih in hlabah. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gld., 5 stekl. z rabilnim navodom vred samo 4 gld.

Vsa ta našeta zdravila se prava dobijo

v lekarni Trnkóczy-ja v Ljubljani

(1) zraven rotovža

in se vsak dan s pošto razpošiljajo.

Ces. kr. privil.
zavarovalno društvo na življenje in proti škodam

„Avstrijski Phönix“ na Dunaji,

I., Riemergasse šte. 2, v lastni hiši.

Polno vplačani deleži in druga jamčilna sredstva vstevši letna zavarovalna vplačila družbe iznašajo

čez 12 milijonov gld. čez 10 milijonov gld.

Družba zavaruje:

- proti škodi provzročeni po ognji, streli, paru ali razpoku kotlov, po gašenju, razrušenju in odstranjenju oprave iz hišnih in gospodarskih poslopj, strojev iz tovarn, dalje proti škodi v zalogah, pri živini, poljedelskem orodju itd.;
- proti škodi po ognji ali streli ob času žetve poljske pridelke in dotična gospodarska poslopja;
- proti škodi po toči poljske pridelke na travnikih, njivah;
- vsakovrstno prevažanje blaga po suhem in na morji;

Zavarovanje proti nezgodam se ni uvedeno, sl. občinstvo hode pa obveščeno takoj, ko prične isto poslovati.

na življenje človeško v vseh kombinacijah, n. pr.:

za slučaj smrti ter izplača takoj po smrti zavarovanca ostalim ali dotičnim opravičencem pogojeno zavarovalnino;

za slučaj smrti in pri protizavarovanju z oproščenjem nadaljnjih vplačil premij ter izplačuje dohodke (rente) v slučaju onemoglosti; na doživetje, preskrbljenje v starosti, na doživetje določene dōbe pri otrocih, ter izplača zavarovano svoto dotičnemu zavarovancu.

Sprejema tudi zavarovanja, ki zagotovijo dohodarino (rento), preskrbnino (penzijo) vdovam ter vzgojilno rento otrokom.

po najkoulantnejših in najnižjih pogojih, posebno pa jamči za veljavo in nedvomljivo varnost od nje izdanih polic.

Zastopi društva:

v Brnu: Veliki trg št. 10,
„Pešti: Dunajska cesta št. 3 in Ladijska cesta št. 2,
„Inomostu: Marije Terezije cesta št. 37,
„Krakovu: Szewska ulica št. 6,
„Lvovu: Marijin trg št. 8.

v Monakovem: Kostthor 31,
„Pragi: Nabrežje št. 10,
„Strassburgu: Kraljeva cesta 61,
„Trstu: Via S. Nicolò št. 4,
na Dunaju: Riemergasse št. 2, v lastnej hiši.

V vseh večjih okrajih avstrijsko-ogerske države poslujejo glavni in okrajni zastopi družbe, kateri radovoljno dajejo pojasnila, brezplačno vročujejo prospekte in pomikalne pole, ter vsprejemajo zavarovalne ponudbe.

Glavni zastop za Štajarsko, Koroško in Kranjsko v Gradcu:

Pisarna: I., Albrechtgasse šte. 3, II. nadstropje.

Glavni zastop v Ljubljani pri Josipu Perhaucu, Šellenburgove ulice št. 3.

Najcenejši, najboljši, preskušen, rujavi lesni pomaz

BARTEL-ov izvorni carbolineum

varuje trajno

pomazane plotove, kolarnice, skladišča, vozove, gospodarsko orodje, tla itd. pred gnjilobo, glivami, oštorjenjem in žuželkami. V hlevih razkužuje.

1 kgr. zadostja za 6 kvadratnih metrov. Pregled brezplačno. Kakovost neprekošeno zajamčena. 5 kgr. 1.50 gld., 100 kgr. 16 gld. z Dunaja.

Najcenejša karbolna kislina, karbolno apno, kolomaz, Prekapčen rabat.

Mihael Barthel in drugovi, kemijska tovarna v Ratisboni in na Dunaji, X. okraj, Keplergasse Nr. 20. (Ustanovljena 1781.)

Andr. Druškovič

trgovina z železnino na mestnem trgu 10,

priporoča po zelo nizki ceni

okove za okna in vrata, storje za štokadoranje, samokolnice, traverze in stare železniške šine za oboke, znano najboljši kamniški Portland- in Roman-cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi

lepo in močno narejena

štedilna ognjišča

in njih posamezne dele.

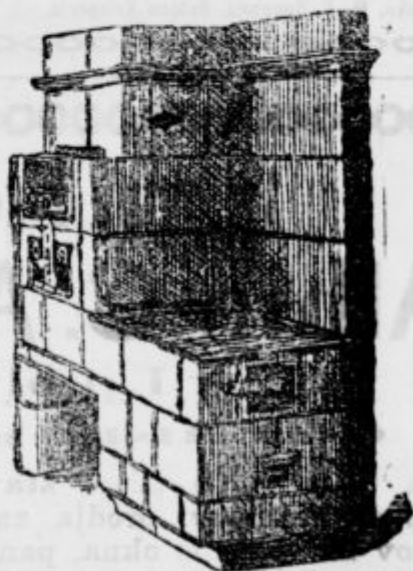
Vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malih urah in majhnimi stroški na pravem mestu do vode priti; ravno tako se tudi dobivajo vsi deli za izkopane vodnjake, železne cevi in železoliti gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe in ventile in železna okova.

Za poljedelstvo:

(23)

vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno nasajeni plugi in plužna, železne in lesene brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampe itd.

Tudi se dobiva zmirom sveži dovski mavec (Lengensfelder Gyps) za gnojenje polja.

Vaše blagorodje!

Čast mi je, priporočati moj ogerski

liptavski desertni sir

(pravi karpatski ovčji sir) v žganih posodah in najboljšim pakovanjem s staniolom, v orig. skatulah po 5 kilogramov, obsegajočih 72 kosov, za 4 gld. 80 kr. proti poštnemu porzetju, franco, za celo Austro-Ogersko in Nemčijo.

Prosim, naj se moj liptavski karpatski sir ne zamenja s sličnim dunajskim, monakovskim ali majniškim picnim sirom, ki se napravlja iz kravjega mleka ali sira.

Velepoštovanjem

Gustav Petrovický

v Miskolczu, Ogersko
(Kazinczytca br. 18.)

(3)

Originalni

liptavski sir

najboljše kvalitete prodaje v posodah po 5 in 15 kilogramov

kilo za 60 kr.

Gustav Petrovický,

v Miskolczu, Ogersko Kazinczytca 18

(3)

Vinko Čamernik,

kamnosek,

v Ljubljani, Parne ulice št. 9,
blizu tik mesarskega mostu,

se najljubše priporoča prečistiti duhovščini v izvršitev naročil vsakovrstnega

cerkvenega umetnega kamnoseškega dela,

slav. občinstvu pa svojo bogato zalogo najrazno-
vrstnejših po najnovejših načrtih prav lično in
iz različnih vrst marmorja izdelanih

nagrobnihih spomenikov.

Vse na tukajšnjem pokopališču stoječe in pri
njem izgotovljene spomenike, kateri se vsled nedo-
voljenega zidanega temelja nagibajo, popravlja brez-
plačno drakrat na leto in sicer pomladi in pred
Vsemi svetimi.

Se posebej opozarja na krasen, od kajnahtal-
skega, kararskega in črnega marmorja izgotovljen

spomenik,

kateri prodaja po primerno jako nizki ceni.
Tudi p. n. stavbenim podjetnikom se priporoča
v vsakovrstna

stavbinska dela,

katera fino, trpežno in ceno izvrši. (12—11)

Povabilo

27. občnemu zboru

posestnikov meščanske vojašnice

v Ljubljani

kateri bode

dné 1. junija 1890. l. dopoldne ob 11. uri

v
mestni dvorani.

Vrsta razgovorov:

1. Letno poročilo in sklep računa za leto 1889.
2. Poročilo pregledovalnega odbora.
3. Volitev novega odbora za pregledovanje računa za leto 1890.
4. Volitev pet družnikov vodstva namesto letos vsled dosluženja izstopivših.
5. Posamezni nasveti.

Vodstvo meščanske vojašnice v Ljubljani.

Einladung

zur

27. allgem. Versammlung

der Besitzer der bürgerl. Kaserne

in Laibach

welche

am 1. Juni 1890 vormittags um 11 Uhr

im städtischen Rathhaussaale

abgehalten werden wird.

Programm

der zum Vortrage kommenden Gegenstände:

1. Jahresbericht und Rechnungsabschluss pro 1889.
2. Bericht des Revisionsausschusses.
3. Wahl eines neuen Revisionsausschusses zur Prüfung der Jahresrechnung von 1890.
4. Wahl von fünf in diesem Jahre durch das Dienstalter zum Austritte bestimmten Directions-Mitgliedern.
5. Andere allfällige besondere Anträge. (1)

Direction der bürgerlichen Kaserne in Laibach

Elegantne

solnčnike

navadne vrste
nejše iz zanes-
blaga v največi
po čudovito
dobro poznata

Trpežno izdelane

dežnike

in najelegant-
ljivo dobrega
izberi priporoča
nizke ceni
trrdka

L. Mikusch

(10—9)

15 Mestni trg v Ljubljani Mestni trg 15.

Naročila na **kostumne solnčnike**, popravila in preoblačenja **solnčnikov** in **dežnikov** izvršujejo se najvestnejše in poceni. — Po pošti došla naročila vsprejemajo in izvršujejo se točno proti povzetju.

Razprodajalcem so natančno razvrščeni ceniki franko na razpolago.

Po kratki rabi neobhodno potrebno sredstvo za čiščenje zob.

Nova ameriška

Lepota
zob.

zobna glicerín-crème

(preskušena od zdravstvene oblasti)

KALODONT F. A. Sarg-ov sin in drugovi,

c. kr. dvorni zalagatelji
na DUNAJL

Dobiva se pri vseh lekarnah in parfumerijah itd. 1 komad 35 kr.
V Ljubljani pri lekarnarjih Erazmu Birschitzu, Vilj. Mayerju, Gabrijelu Piccoliju, Iv. Svobodi, pl. Trnkóczyju, dalje pri C. Karingerju, Josipu Kordinu, Petru Lasniku, M. F. Suppanu, Antonu Krisperju. (52—44)

Trgovina z železnino

Albin C. Ahčin-a

v Ljubljani,

Gledališke ulice št. 8,

ima vedno bogato zalogo stavbinskega orodja, lopat, krampov, orodja za podzemeljska dela, okov za vrata in okna, pantov in ključavnic, zapahov, žeblicev iz drota, vijakov, železa pleha, drota, mesinga, bakra kositarja, cinka, naklov, precepov z vijakom (šraubstokov), ter vrtnih strojev za ključarje in kovače, kladev, svedrov, obličev, pil in dletov, tudi dinamita, vžigalnih vrvi in kapić.

(24—16)

Staro železo, mesing, baker, kositar, cink, svinec kupuje se vedno po najvišjih cenah.

Izdajatelj: Matija Kolar.

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.

Št. 9667.

Košnja v najem.

V ponedeljek, 2. dan junija letos, dopoldne ob 9. uri se bode

košnja mestnih senožeti

pod gradom Tivoli za 1890. leto po očitni dražbi kosoma oddala v najem.

Dražba se bo pričela ob 9. uri dopoldne na senožetih v Latermanovem drevoredu poleg vojaške oskrbovalnice.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

(1)

dné 28. maja 1890.

Izvršeno blago pošlje dobro spravljeno

Delalnica in zaloga

cerkvenega orodja in posode

IVANA KREGARJA

v Ljubljani

premeščena je na

Poljansko cesto št. 3

(Vhod in izloga Cesarja Jožefa trg.)

Prečistilo duhovščino in cerkvena predstojništva opozarja zgoraj označeni na premeščenje ter se uljudno priporoča v mnogo-
brojna naročila zagotavljajoč najpoštenejšo in najcenejšo izvršitev po poslanih vzorcih ali po lastnem načrtu.

Monštrance, obočije, tabernakeljne, svečnike, lèstence

izdeluje iz najtrše in najzanesljivejše kovine lično in cenó, česar so se nekateri preč. gg. naročniki že uverili.

Sprejemlje staro orodje v popravilo in prenovljenje, posre-
buje in pozlatuje v ognji tudi strelovočne osti po najnižji ceni.

in poštnine prosto.

Poljanska cesta št. 3 v Ljubljani.

Vhod in izloga Cesarja Jožefa trg